

BÜKI ATTILA: GICZY JÁNOSRÓL ...

Soproni diák voltam, érettségire készülődő, amikor találkozhattam Giczy János festményeivel. Sz. Egyed Emmával volt közös kiállításuk. Akkor még nem tudtam, hogy nagyon közeli, szinte ugyanaz a táj hazánk az Alpok közelségében. Ami feledhetetlen, és rám döbbenetes erővel hatott, az a képi világa volt, ami a vidéki embert és elsősorban a parasztságot emelte homlokterébe. A nagyanyám, szépapám, néném, bátyám, öcsém arca, tekintete, mozdulata, ruhaviselete... hozta a megfestett tájjal őket közelembe. Mintha hallottam volna őket az elsötétülő napokkal mesélni múlt időkről, háborúkról, a jajt- bajt kalimpáló harangokról, hétköznapi gyötrelmeiről, a szeretetközösségben élők szépségéről. És hullt, hull a zsebvirágos fény azóta is, melyben kezét fogtunk egymással. Ő Alsziporról közelített, míg én Alsóbükről ahhoz az életfához, melynél találkozhattunk. János már az égi mezőkön ballag talán épp a Sopron iránt elkötelezett Sarkady Sándor költővel, Roisz Vilmos, Szarka Árpád, Gáspárdy Sándor festőművészekkel. Sorolhatnám persze azoknak a nevét is, akikkel együtt ült a képzőművészeti társaság összejövetelein, vagy akikkel egy időben tanított.

Giczy János, a festő, nem lép ki abból a világból, melybe beleszületett, mégis megújuló gondolatokkal teremt változatosságot. Dráma és sejtelem, szürkeség és színesség, hiedelem és valóság, az Arany János-i „Nem a való hát: annak égi mássa” jellemzi művészetét. Festményeinek történetei, életének történetei, színszavakból épített tő- és bővített mondatok. A végtelennel folytatott, és az elmenők mélységes titkairól szóló beszéd... Valójában példaadás is, éreztetése annak, hogy az emberek társadalmában hiányzik a szeretet, és a hatalom foglalja el a helyét. A sokaság nem él harmóniában a természettel, tájékozatlanok életük célja tekintetében. Az európai emberiség elhajlott a helyes és természetes fejlődési iránytól... Ily gondolatokra utal az ő drámaisága, felmutatva földijeivel a magyar parasztság hazát megtartó életerőit, bölcsességét és tisztaságát.